

Leersessie 4: Informele steun

Opbrengst

Bij het werken aan duurzame veiligheid in het gezin is samenwerken met de mensen om het gezin of huishouden een essentieel onderdeel van de cultuurverandering die we voorstaan binnen de proeftuinen. We werken aan duurzame verbindingen voor het gezin of huishouden zodat het gezin zich versterkt voelt. Dat kost tijd, aandacht en professionaliteit.

‘Omdat we sterk gefocust zijn op de problemen, zien we soms over het hoofd welke veerkracht er is en welke talenten er zijn. Door hier meer aandacht aan te besteden, kunnen we mensen niet alleen ondersteunen in hun problemen, maar ook versterken’

Inzichten

1 Verbondenheid van het gezin met anderen draagt bij aan welzijn en veerkracht.

Daarmee is informele steun een beschermende factor voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Elk kind en elk gezin of huishouden heeft mensen om zich heen waar ze zich in meer of mindere mate verbonden mee voelen. Ook al ken jij ze als professional (nog) niet of past de invloed die zij hebben niet altijd binnen jouw normen en waarden. Door te werken aan verbondenheid tussen het gezin/ huishouden en mensen om hen heen draag je bij aan de voortzetting van het alledaagse leven, ook wanneer

er sprake is van professionele hulp, jeugdbescherming en uithuisplaatsing.

2 We verhouden ons tot de mensen die er zijn.

De mensen rond het gezin of huishouden hebben hun eigen dynamiek en wisselwerking met hen. Ook als je ze niet aan tafel vraagt of krijgt. Als professional moeten we daarmee omgaan, ons ermee proberen te verbinden en ons af te vragen hoe zij kunnen bijdragen aan versterking van het gezin of huishouden. Het zoeken naar en samenwerking opbouwen met de mensen om het gezin/ huishouden heen maakt je werk op korte termijn

misschien ingewikkelder. Op langere termijn helpt het je doordat je bouwt aan duurzame verbindingen. Ook vergroot je de kans op duurzame veiligheid die standhoudt na het beëindigen van professionele hulp.

3 Het kost tijd, aandacht en professionaliteit om een werkrelatie op te bouwen met (de mensen rond) het gezin of huishouden.

Je maakt gebruik van een systemische, intergenerationele blik en cultuur sensitieve houding. Denk ook aan de kennis en kunde van ervaringsdeskundigen of vrijwilligers van georganiseerde informele steun.

Leersessie 4: Informele steun

Inzichten - vervolg

Zij kunnen bruggen slaan tussen traditionele hulpverlening en de mensen in de buurt.

Een lange adem is nodig, bijvoorbeeld als er niet gelijk zicht komt op wie een rol spelen of wanneer er langer gewerkt moet worden aan vertrouwen. Het vraagt om reflectie naar jezelf, en steun en tegenspraak voelen van je organisatie en collega's. Je moet voelen dat je mag gaan onderzoeken en uitproberen, wetende dat het niet in een keer goed zal gaan en je mag leren.

4 Sta stil bij wat je vraag is aan de mensen rond het gezin of huishouden

We zien grofweg twee typen verwachtingen vanuit de proeftuinen richting de mensen om het gezin heen:
De eerste is gericht op het kijken vanuit de problemen;

De vraag om een bijdrage te leveren aan de acties in het hulpverlenings- of veiligheidsplan. Denk aan iemand die het kind kan opvangen uit school of iemand die helpt toezicht te houden op het nakomen van afspraken. Dit ontlast jou als professional op de korte termijn, maar de ervaring leert dat een risico bestaat op overbelasting van het informele netwerk, wat kan leiden tot spanningen of breuken tussen deze mensen en het gezin/ huishouden. De andere vraag kijkt juist vanuit de kracht van het informele netwerk: wat doen mensen (al) om het gezin/ huishouden te versterken en veerkrachtiger te maken? Wat betekenen de mensen voor het gezin? Welke talenten en mogelijkheden hebben zij? Wat kunnen en willen zij bijdragen? Deze insteek is de meest duurzame maar vraagt veel tijd en aandacht.

‘Stel dat er in mijn eigen gezin iets zou zijn. Ik mag hopen dat ze dan eerst bij mijn ouders aankloppen’

‘Er zit heel veel aan vast dus je moet er erg van overtuigd zijn dat dit het is. Anders is het één van de vele vinkjes’

‘Soms is het al vrij complex wat je aan de keukentafel bespreekt. Nu haal je er nog een dynamiek bij waar je buikpijn van krijgt. Het brengt veel inzichten, maar hoe deal je ermee?’

Helpende vragen

- Het samenwerken met het netwerk om gezinnen heen vraagt veel tijd en aandacht. Wat heb je van je collega's en je organisatie nodig om echt anders te kunnen gaan werken?
- Hoe voorkom je dat je te veel vraagt van de mensen om het gezin? Of dat zij te veel verantwoordelijkheid voelen? Hoe voer je daar met hen het gesprek over?
- Hoe bouw je aan vertrouwen en hoe ga je om met schaamte om anderen rond het gezin te betrekken?
- Hoe houd je vol als er nog niemand lijkt te zijn rond het huishouden of gezin? Zijn er georganiseerde vrijwilligersinitiatieven die betrokken kunnen worden? Kunnen die op langere termijn een brug slaan naar mensen in de buurt??

Een samenwerking met:

VERWEY
Instituut
JONKER

Toekomstscenario
kind- en gezinsbescherming

HOGESCHOOL
ROTTERDAM

Hulpbronnen

- [Circulaire Zorg](#)
- [Handreiking Informele steun in de jeugdhulp](#)
- [Werkboek sociale steun](#)
- [Samenwerken met het informele netwerk in de jeugdbescherming](#)
- [Samenwerken met het informele netwerk, zo doe je dat!](#)
- [Collectief informele steun kind & gezin](#)
- [Wegwijzer informele gezinssteun](#)
- [podcastreeks](#)
- [Praat-kaartspel 'Wie is voor jou belangrijk?'](#)